

Protokoll 2019-12-17

Närvarande:

Annette Lundquist Larsson (M) ordförande
Jill Eriksson (L)
Eivor Karlsson (MP)
Inger Edvardsson (S)
Sylvia Lindgren (S)

Tjänstgörande ersättare

Thereza Nordlund (V)
Tita Bergquist (M)

Närvarande ersättare:

Anne Arkelsten (S)
Ewa-Marie Ås (KD)

Anmält förhinder:

Sara Stenudd (V) vice ordförande
Markus Birgander (M)
Gunnar Würtz (L)
Maria Bosdotter (S)
Ola Olsson (S)

Tf förvaltningschef Göran Höglund, avdelningscheferna Anders Åslund och Pär Westin, personalchef Carin Björnvall, bitr borgarrådssekreterare Kasper Gieldon samt nämndsekreterare Elin Jansson.

Tidpunkt: 16.00 – 16.45

Omfattar § 1 - 14   sid 1 - 9

Utses att justera: Ordförande och Inger Edvardsson

Datum för justering 2019-12-23

§ 1 Dagordning, protokoll mm

Kyrkogårdsnämndens beslut

Nämnden beslutar att

1. fastställa utsänd dagordning
2. ordföranden och Inger Edvardsson justerar dagens protokoll 2019-12-23.

§ 2 Föregående sammanträdesprotokoll

Kyrkogårdsnämndens beslut

Nämnden beslutar att

1. godkänna protokollen från 2019-09-24, 2019-10-01 och 2019-11-12.

§ 3 Anmälan övriga frågor

Inga förelåg.

§ 4 Anmälan av inkomna protokoll och skrivelser

Kyrkogårdsnämndens beslut

Nämnden beslutar att

1. godkänna anmälan.
  1. Beslut 2019-11-21 från länsstyrelsen angående företräde att bestämma om gravsättning av Oscar Eriksen Lundin (Dnr 3.1.2-1441-2019)
  2. Beslut 2019-12-06 från länsstyrelsen angående tillstånd till delning av aska efter Julio Medina Ortíz (Dnr 3.1.4-1922-2019)
  3. Skrivelse till kyrkogårdsnämnden 2019-11-11 från Jakob Lindberg m.fl. (Dnr 3.4.5-11-2019)
  4. Skrivelse till kyrkogårdsnämnden 2019-09-22 från Maria Magdalena församling (Dnr 2.3.2-1846-2019)
  5. Stockholm stads regler om arvoden mm för kommunala förtroendeuppdrag, 2019-11-27.

Förvaltningens förslag till beslut

Förvaltningen föreslog nämnden att besluta att

1. godkänna anmälan.

§ 5 Anmälan av samrådsprotokoll

Kyrkogårdsnämndens beslut

Nämnden beslutar att

2. godkänna anmälan.

Anmälan gjordes av: Samrådsprotokoll från förvaltningsgrupp 2019-12-10.

Förvaltningens förslag till beslut

Förvaltningen föreslog nämnden att besluta att

1. godkänna anmälan.

§ 6 Information från rådet för funktionshinderfrågor

Förvaltningen informerade genom *Anders Åström* från rådets senaste möte 2019-12-16. Rådet vill markera att de färgmarkeringar som finns i verksamhetsplanen inte är läsliga i talsyntes. För att alla ska kunna ta del av dessa dokument i sin helhet bör detta åtgärdas. Rådet vill också belysa att öppettiderna under lågsåsong på Visitors Center på Skogskyrkogården kan utgöra ett hinder ur ett funktionshinderperspektiv. Att det är stängt främjar inte besöksnäringen. Rådet hade inga övriga synpunkter på dagens ärenden till kyrkogårdsnämnden.

§ 7 Anmälan av beslut fattade av tjänsteman på delegation

Kyrkogårdsnämndens beslut

Nämnden beslutar att

1. godkänna anmälan.

Förvaltningen redovisar ärendet i ett tjänsteutlåtande daterat 2019-12-06 delegationsbeslut fattade av tjänstemän inom kyrkogårdsförvaltningen, Dnr 1.2–316–2019.

Förvaltningens förslag till beslut

Förvaltningen föreslog nämnden besluta att

1. godkänna anmälan.

§ 8 Verksamhetsplan 2020 för kyrkogårdsnämnden

Kyrkogårdsnämndens beslut

Nämnden beslutar att

1. godkänna föreliggande verksamhetsplan för 2020 och överlämna den till kommunstyrelsen
2. besluta om omslutningsförändring om 8 mnkr
3. besluta om ersättningar till församlingar som förvaltar allmänna begravningsplatser i enlighet med detta utlåtande.

Anmälan av jäv

Tjänstgörande ersättare Tita Bergquist (M) samt ersättare Ewa-Marie Ås (KD) anmälde jäv och deltog inte i beslutet.

Förvaltningen redovisar ärendet i ett tjänsteutlåtande daterat 2019-11-28, Dnr 1.2-2117-2019. Kyrkogårdsnämnden svarar för begravningsverksamheten i Stockholms stad samt vården och bevarandet av begravningsplatsernas kulturvärden. Dessa två uppdrag ska utföras inom ramen för begravningsavgiften. Effektivitet och resurshushållning präglar nämndens verksamhet. Ett särskilt åtagande för nämnden är Världsarvet Skogskyrkogården vars värden ska bevaras, vårdas och förmedlas. Den 19 september 2020 är det 100 år sedan Skogskyrkogården invigdes. Samtidigt firar Skogskyrkogården 25 år som världsarv. Dessa jubiléer ska särskilt uppmärksammas.

Förvaltningens förslag till beslut

Förvaltningen föreslog nämnden besluta att

1. godkänna föreliggande verksamhetsplan för 2020 och överlämna den till kommunstyrelsen
2. besluta om omslutningsförändring om 8 mnkr
3. besluta om ersättningar till församlingar som förvaltar allmänna begravningsplatser i enlighet med detta utlåtande.

Tjänstgörande ersättare Thereza Nordlund m fl (V) lade fram eget förslag till beslut.

Ordföranden ställde förslagen mot varandra och fann att nämnden beslutat enligt förvaltningens förslag till beslut.

Reservation anfördes av *tjänstgörande ersättare Thereza Nordlund m fl (V)* och lade fram eget förslag till beslut enligt följande:

”Förslag till beslut

1. Delvis avslå förvaltningens förslag till verksamhetsplan och istället godkänna förslag till inriktning enligt vad som anges i Vänsterpartiets budgetreservation 2020
2. Därutöver anföra följande

Kyrkogårdsnämndens arbete påverkar hur människor upplever några av livets allra svåraste skeenden. Den verksamheten måste ges de resurser som krävs och därför anser Vänsterpartiet att begravningsavgiften ska ligga kvar på sin tidigare nivå då vi satt i majoritet på 7,5 öre och möjliggöra ett fortsatt gott arbete såväl med att bevara våra kulturarv som att erbjuda platser för stadens invånare att mötas, minnas och sörja.

I verksamhetsplanen står det att artrikedomen på staden kyrkogårdar ska säkras och stärkas och trädbestånden förnygras. Vi i Vänsterpartiet vill trycka på att detta framförallt bör gälla skogskyrkogårdens tallbestånd. Tallarna har blivit gamla och dåliga och bör i en högre grad tas ner för att ge plats åt nya tallar som utgör en del av ”taket” på kyrkogården såsom arkitekten Gunnar Asplund avsåg. Att almsjukan drabbat en del kyrkogårdarna är beklagligt samtidigt hoppas vi på att förvaltningen regelbundet redovisar hur det går med vaccinationen av almbeståndet.

Det hade även varit önskvärt ifall den sittande majoriteten tog tag i att kyrkogårdsförvaltningen genomför det gemensamma beslutet om att ta ett helhetsgrepp på Strandkyrkogården så att det under mandatperioden kan påbörjas en byggnation av en ny ceremonilokal. Strandkyrkogården, med dess unika karaktär, borde dessutom bli Stockholms stads första begravningsplats där nya ekologiska begravingar tas i bruk i en större utsträckning. Detta då olika former för ekologiska begravingar efterfrågas i allt mer.

Skogskyrkogården är stadens enda världsarv och finns upptagen på Unesco:s lista över kultur och naturarv som är så värdefulla att de anses vara en angelägenhet för hela mänskligheten. Det finns ett avtal mellan kyrkogårdsnämnden och kulturnämnden/Stockholms stadsmuseum som sköter besöksverksamheten vid världsarvet. Vi i Vänsterpartiet anser att besöksverksamheten bör ges större utrymme i reklam över aktiviteter och sevärdheter i Stockholm så att fler besökare hittar till världsarvet. Kyrkogårdsnämnden bör därför se över sitt avtal med kulturnämnden/Stockholms stadsmuseum för att se hur besöksverksamheten kan utvidgas.

Kyrkogårdsförvaltningen
Administrativa avdelningen

Hallvägen 14
Box 9
121 25 Stockholm-Globen
Växel 08-50830100
kyrkogardsforvaltningen@stockholm.se
stockholm.se

Det är bra att Majoriteten arbetar utifrån Agenda 2030 målen och när det kommer till kyrkogårdarna i Stockholms stad hamnar de under mål 15. Under mål 15 går bland annat att läsa att man ska skydda, återställa och främja ett hållbart nyttjande av landbaserade ekosystem, hejda och vrida tillbaka markförstörelsen samt hejda förlusten av biologisk mångfald.

Om majoriteten menade allvar med detta borde det finnas utrymme för en skrivelse om att delar av stadens kyrkogårdar skulle få bli ängsmark istället för hårt klippta gräsmattor. Ett större fokus borde även läggas på att köpa in ett varierande utbud av ekologiska perenner som attraherar pollinatörer. Detta borde även vara tillgängligt för de som ingår i olika typer av planterings och gravskötselavtal.

I samband med detta hade det varit intressant att få veta vad som menas med ljus/mörker planer. Vi i Vänsterpartiet vill att staden anställer en stadsljusdesigner, dels för att med rätt typ av ljus öka tryggheten men även se till så att den biologiska mångfalden säkerställs. Det finns studier som visar att allt för belysta kyrkor gör så att fladdermusbestånden försvinner. Vi hoppas att det är det som avses med ljus/mörker planer.”

§ 9 Dataskyddsombud för kyrkogårdsförvaltningen

Kyrkogårdsnämndens beslut

Nämnden beslutar att

- 1. utse en upphandlad konsult från Softronic AB som dataskyddsombud för kyrkogårdsförvaltningen.**

Förvaltningen redovisar ärendet i ett tjänsteutlåtande daterat 2019-10-15, Dnr 1.5–2126–2019. Från och med den 25 maj 2018 ersätts personuppgiftslagen med EU:s Dataskyddsförordning, även kallad GDPR. Förordningen syftar till att värna om skyddet för levande individers personliga integritet vid behandling av personuppgifter. Kyrkogårdsnämnden är personuppgiftsansvarig för sin verksamhet. Kyrkogårdsförvaltningen föreslår att upphandlad konsult från Softronic, som uppfyller de krav som ställs för att kunna verka som dataskyddsombud, utnämns till kyrkogårdsnämndens Dataskyddsombud.

Förvaltningens förslag till beslut

Förvaltningen föreslog nämnden besluta att

1. utse en upphandlad konsult från Softronic AB som Dataskyddsombud för kyrkogårdsförvaltningen.

§ 10 Stockholm stads säkerhetsprogram 2020-2023

Kyrkogårdsnämndens beslut

Nämnden beslutar att

- 1. överlämna detta tjänsteutlåtande som svar på remissen**
- 2. paragrafen förklaras omedelbart justerad.**

Förvaltningen redovisar ärendet i ett tjänsteutlåtande daterat 2019-12-03, Dnr 1.7-1825-2019. Utöver lagstiftning och andra relevanta riktlinjer har det reviderade säkerhetsprogrammet sin bakgrund i ett föränderligt omvärldsläge, parallellt med en ständig teknisk utveckling, vilket har ställt säkerhetsfrågorna i starkt fokus.

Förvaltningens förslag till beslut

Förvaltningen föreslog nämnden besluta att

1. överlämna detta tjänsteutlåtande som svar på remissen
2. paragrafen förklaras omedelbart justerad.

Särskilt uttalande lämnades av *Inger Edvardsson* m fl (S) och *tjänstgörande ersättare Thereza Nordlund* m fl (V), enligt följande:

”Vi har inget stort att erinra mot förslaget till säkerhetsprogram. Det framtagna förslaget är till stor del en kopia av det gällande trygghet- och säkerhetsprogram som togs fram under förra mandatperioden. Skillnaden framträder inom främst två områden. Programmet skulle stärkas om hänsyn togs till de synpunkter som framförs nedan.

Majoriteten har valt att ta bort stycket om segregationens effekter på trygghet och säkerhet. Att blunda för vilka risker som sociala skillnader innebär kan försvaga stadens förståelse och beredskap för social oro. Man kan ställa sig frågande till varför majoriteten inte vill ta upp sociala skillnader och om det finns en koppling mellan nedskärningarna som görs på det förebyggande arbetet som till exempel förskola, skola och feriejobb till unga och risker för ökade säkerhetsrisker. De besparingar som majoriteten tror sig göra idag kommer att kosta staden stora summor i framtiden när färre barn klarar kunskapsmålen och segregationen ökar. Stycket om segregationen bör därför återföras och programmet också kompletteras med analyser av vilka effekter den ökade ekonomiska ojämlikheten i staden får på säkerhetsarbetet bland annat i form av minskad tillit i samhället.

I det nya förslaget är uppföljning och vilket ansvar nämnder och styrelser har borttagen. De flesta av stadens program, särskilt de som har antagits de senaste åren, innehåller stycken om uppföljning och ansvar. Det är något som nämnder och bolag uppskattar i och med att programmen blir tydligare med ansvarsfördelning och uppföljning.

I detta sammanhang vill vi instämma i kulturförvaltningens önskemål om en tydligare definierad samordning mellan inte minst stadsdelsnämnder och facknämnder. Förvaltningen pekar på att en aspekt som också bör diskuteras är det faktum att säkerhetsfrågorna i dag hanteras på olika ”hierarkisk” nivå inom olika förvaltningar vilket kan innebära att personer som arbetar med säkerhetsfrågor på exempelvis en stadsdelsförvaltning saknar tydliga mandat att leda samverkansdialoger tillsammans med

fackförvaltningar som kulturförvaltningen.

Därtill vill vi framhålla att det när det kommer till kommunikation är mycket viktigt att komplettera programmet med skrivningar om hur kommunikationen ska vara tillgänglig för alla oavsett funktionsvariation.

Stycken som rör trygghet har plockats bort med motiveringen att det ska ingå i ett nytt trygghetsprogram. Tyvärr har vi inte sett något sådant program än. Det hade varit av värde att få både de ”nya” programmen på remiss – trygghet och säkerhet hänger ihop i stor utsträckning. Nu riskerar viktiga synpunkter som hade kunnat förbättra programmen utebli.

Slutligen kan vi konstatera att om tanken är att programmet ska börja gälla från och med 2020 är förslaget på remiss i senaste laget. Beslut om att anta programmet kommer inte hinna fattas innan årsskiftet 2019-2020 och därför finns det inte möjlighet för stadens verksamheter att inarbeta programmet i sina verksamhetsplaner för 2020. Eftersom nu gällande För ett tryggare och säkrare Stockholm Stockholms stads trygghets- och säkerhetsprogram 2018-2021 är styrande till och med 2021 vore det bättre om det nya programmet gavs ett startdatum som är realistiskt i förhållande till när beslut kan fattas om antagande. Det skulle också ge verksamheterna utrymme att ta in nya program i sina verksamhetsplaner. I annat fall riskerar program som tas fram inte få verkningsgrad från antagande ändå.”

§ 11 Tilldelningsbeslut 15 C

Kyrkogårdsnämndens beslut

Nämnden beslutar att

- 1. ge Peab Sverige AB uppdraget att utföra entreprenad avseende rivning och återuppbyggnad efter brand av arbetslokaler 15C belägen på Norra begravningsplatsen**
- 2. ge förvaltningschefen i uppdrag att teckna kontrakt med Peab Sverige AB**
- 3. paragrafen förklaras omedelbart justerad.**

Förvaltningen redovisar ärendet i ett tjänsteutlåtande daterat 2019-12-03, Dnr 2.2.4-974–2019. Förvaltningen har valt att gå ut med anbudsfrågan i enlighet med LOU för rivning och återuppbyggnad av arbetslokaler belägna på Norra begravningsplatsen. Efter prövning av anbud föreslås att nämnden fattar beslut att ge Peab Sverige AB uppdraget att utföra entreprenaden.

Förvaltningens förslag till beslut

Förvaltningen föreslog nämnden besluta att

1. ge Peab Sverige AB uppdraget att utföra entreprenad avseende rivning och återuppbyggnad efter brand av arbetslokalen 15C belägen på Norra begravningsplatsen
2. ge förvaltningschefen i uppdrag att teckna kontrakt med Peab Sverige AB
3. paragrafen förklaras omedelbart justerad.

§ 12 Trädfrågor - Sjukdom i bestånden

Pär Westin informerade om sjukdomar i trädbestånden. Almsjukan finns sedan tidigare i trädbestånden på bl.a. Norra begravningsplatsen, Spånga kyrkogård och Brännkyrka kyrkogård. Den har nu även upptäckts på Skogskyrkogården, kvarter 38. En alm kommer fällas innan våren och det resterande beståndet kommer att vaccineras mot almsjukan. Inför trädfällningen kommer förvaltningen att gå ut med information.

§ 13 Förvaltningschefens information

Tf förvaltningschef *Göran Höglund* informerade om att det idag är 25 år sedan Skogskyrkogården blev ett världsarv. Förvaltningen kommer uppmärksamma detta och kyrkogårdens 100-års jubileum i september 2020.

Vid nämndens sammanträde i februari kommer förvaltningen att förse nämnden men Ipads inför införandet av stadens nya ärendehanteringssystem E-dok.

§ 14 Övriga frågor

Personalchef Carin Björnvall som går i pension tackades av med blommor av nämndens ordförande Annette Lundquist Larsson.

Ordförande tillönskade nämnden och förvaltningen en God Jul och Gott Nytt År och tackade för ett fint samarbete under året. Nämnden önskade ordförande detsamma.